

Állásfoglalás bizalmi vagyonkezelő által kezelt vagyon részére történő LEI kód kibocsátása tárgyában

I. TÉNYÁLLÁS

A Global Legal Entity Identifier Foundation (**GLEIF**) meghatározása¹ szerint a LEI kód egy 20 karakterből álló alfanumerikus kód, mely az ISO 17442 szabványon alapul. Kulcsfontosságú referenciainformációkhoz kapcsolódik, amelyek lehetővé teszik a pénzügyi tranzakciókban résztvevő jogi személyek egyértelmű és egyedi azonosítását.

Az European Securities and Markets Authority (**ESMA**) tájékoztatása² és az International Organization for Standardization (**ISO**) 17442:2019 standard 1. pontja szerint³ a jogi személy terminológiája magában foglalja többek között, de nem kizárólagosan mindazon önálló személyeket, akik jogilag vagy pénzügyi szempontból felelősek a pénzügyi tranzakciók teljesítéséért, vagy önállóan köthetnek szerződést, függetlenül attól, hogy nyilvántartásba vannak-e véve, vagy más módon lettek-e létrehozva (pl.: bizalmi vagyonkezelő által kezelt vagyon).

A Kérelmező utalva a bizalmi vagyonkezelőkről és tevékenységük szabályairól szóló 2014. évi XV. törvény (**Bvktv.**) 22. § (4) bekezdésére, az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (**Art.**) 6. § (1a) bekezdésére, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (**Ptk.**) 6:310. § (1) bekezdésére rögzítette, hogy álláspontja szerint a bizalmi vagyonkezelő által kezelt vagyon bár adóalany, de nem jogképes, jogi személyiséggel nem rendelkezik. Ez kérdésessé tette számára, hogy lehet-e felelőssége pénzügyi, illetve értékpapír tranzakciók teljesítéséért, szükséges-e önálló LEI kóddal azonosítani. A bizalmi vagyonkezelő tipikusan saját nevében és a kedvezményezett javára látja el a vagyonkezelés körében felmerülő feladatait, ezzel együtt a kezelt vagyon tényleges ügyféli minősége sem zárható ki, bizonyos jogviszonyokban a kezelt vagyon (Trust) számára is szükség lehet a LEI kód beszerzésére.

A Kérelmező által is követett piaci gyakorlat szerint a LEI kód kiadók magyar Trust-nak (bizalmi vagyonkezelő által kezelt vagyonnak) is adnak ki LEI kódot, illetve technikailag a GLEIF is lehetőséget teremt a Trust-ok lejelentésére országoként eltérő módon. A bizalmi vagyonkezelésben kezelt vagyon - mint a „magyarországi Trust” nyilvántartó hatóság nélküli szervezet - speciális (hatóság nélküli) működési forma jelöléssel (ELF – Entity Legal Form), az egyéb működési formánál 'Trust' feltüntetésével önálló LEI kóddal azonosítható.

II. FELMERÜLT JOGKÉRDÉS

A Kérelemben foglaltak alapján a Kérelmező arra vonatkozóan kérte az MNB álláspontját, hogy a fenti érvek figyelembevételével bizalmi vagyonkezelő által kezelt vagyonnak adható-e LEI kód?

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A Bvktv. szabályozása különbséget tesz az üzletszerű, valamint a nem üzletszerű bizalmi vagyonkezelés között. Az előbbi tevékenységet a Bvktv.-ben meghatározott személyi, tárgyi és technikai feltételek teljesítését követően az MNB konstitutív hatályú engedélye alapján lehet végezni. A nem üzletszerűen eljáró bizalmi vagyonkezelési jogviszonyokat az MNB a Bvktv.-ben rögzített feltételek teljesülése esetén a deklaratív hatályú nyilvántartásába veszi és erről (valamint a jogviszony nyilvántartásból történő törléséről) értesíti az állami adóhatóságot. A Bvktv. 3. § (2) bekezdése alapján üzletszerű bizalmi vagyonkezelési tevékenységet Magyarország területén székhellyel rendelkező Kft. vagy Zrt., az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban székhellyel rendelkező vállalkozás Magyarországon nyilvántartásba vett fióktelepe, valamint ügyvédi iroda végezhet. A nem

---

¹ [Introducing the Legal Entity Identifier \(LEI\) - LEI – GLEIF](#) „The Legal Entity Identifier (LEI) is a 20-character, alpha-numeric code based on the ISO 17442 standard developed by the International Organization for Standardization (ISO). It connects to key reference information that enables clear and unique identification of legal entities participating in financial transactions.”

² https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-145-238_lei_briefing_note.pdf

³ <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:17442:ed-2:v1:en> „It is applicable to legal entities, which include, but are not limited to, unique parties that are legally or financially responsible for the performance of financial transactions or have the legal right in their jurisdiction to enter independently into legal contracts, regardless of whether they are incorporated or constituted in some other way (e.g. trust, partnership, contractual). It includes governmental organizations, supranationals and individuals when acting in a business capacity¹, but excludes natural persons.”

üzletszerűen eljáró bizalmi vagyonkezelővel szemben a Bvktv. szervezeti formakényszert nem ír elő, így gazdálkodó szervezetek mellett magánszemélyek is elláthatnak ilyen tevékenységet, amennyiben a jogszabályi követelményeknek megfelelnek. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy az MNB egyik vagyonkezelési tevékenység esetében sem rendelkezik felügyeleti jogkörrel, valamint a Bvktv. előírásának hiányában egyik esetben sem kerül sor a kezelt vagyona vonatkozó információk – pl.: induló vagyon nagysága összetétele, értéke, illetve ezek változásának – nyilvántartásba vételére.

Az MNB álláspontja szerint felvetett kérdés alapján mindenekelőtt az vizsgálendő, hogy a kezelt vagyon besorolható-e azon alanyok körébe, amelyek számára a LEI kód kiadható, valamint, hogy a bizalmi vagyonkezelő által kezelt vagyon jogi személynek minősül-e.

A bizalmi vagyonkezelő által kezelt vagyon nem felel meg a jogi személyek Ptk.-ban rögzített kritériumainak, így az jogi személyiséget nem biztosít a részére. A Ptk. XLIII. Fejezetével a hazai jogrendben első alkalommal kialakított bizalmi vagyonkezelés jogintézménye – a fejezet címének megfelelően – egy szerződési és nem szervezeti konstrukciót hozott létre. Ezzel a megoldással a jogalkotó lehetővé tette, hogy a vagyonrendelő rendkívül rugalmas keretek között határozhassa meg a bizalmi vagyonkezelési jogviszony célját és tartalmát, illetve más megoldásokhoz képest alacsonyabb költségekkel működtethesse azt. Természetesen a vagyonrendelőnek arra is lehetősége van, hogy más, jogi személyiséggel rendelkező intézmények útján adja át a vagyonát az átruházó, vagy egy harmadik személy érdekében történő hasznosításra.

A polgári jogi jogalanyiség hiánya ugyanakkor nem jelenti azt, hogy más jogszabályok nem keletkeztethetnek jogokat, vagy kötelezettségeket, vagy akár az adott jogszabály tekintetében „jogalanyiságot”. Így például az Art. 6. § (1) bekezdés e) pontja alapján a Magyarország területén a bizalmi vagyonkezelőkről és tevékenységük szabályairól szóló törvény szerint nyilvántartásba vett bizalmi vagyonkezelő által kezelt vagyon adózásának és költségvetési támogatásának rendjére az Art. rendelkezéseit kell alkalmazni. Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLII. törvény (Air.) 11. § (2) bekezdése alapján adózónak kell tekinteni a bizalmi vagyonkezelési szerződés alapján kezelt vagyont. Az Air. 21. §-a pedig a kezelt vagyon képviselőjére vonatkozó szabályokat rögzít.

A Kérelmező helytállóan hivatkozott arra, hogy a hazai jogszabályi rendelkezések alapján a bizalmi vagyonkezelő által kezelt vagyon – adóalanyisága ellenére – nem rendelkezik jogi személyiséggel. A LEI kód alanyi körének meghatározása esetében – a Kérelmező által hivatkozott – a GLEIF, az ESMA, valamint az ISO 17442 standard által egyaránt használt fogalmi meghatározás tartalmazza a jogi személyre történő utalást, de a meghatározás – az egyes országok eltérő jogi szabályozására is tekintettel – azt rendkívül tágan, taxatív felsorolás nélkül határozza meg. A példálózó felsorolásban a „trust”-ot, azaz a bizalmi vagyonkezelő által kezelt vagyont is ezen körbe sorolják. Ezzel összhangban a LEI kód alanyainak definiálása során csupán a természetes személyek kerültek kizárásra azzal, hogy vállalkozói minőségben eljárva már ők is igényelhetnek LEI kódot. A meghatározásban szereplő jogi vagy pénzügyi szempontú felelősség kérdése kapcsán pedig a bizalmi vagyonkezelőnek a bizalmi vagyonkezelési jogviszonyból, illetve a Ptk. egyéb rendelkezéseiből eredő, a vagyonrendelő, illetve a harmadik (külső) felek felé fennálló felelősségi szabályai lehetnek irányadóak. Mindezekre tekintettel a GLEIF, az ESMA, valamint az ISO 17442 standard által egyaránt hivatkozott fogalmi meghatározás nem zárja ki a bizalmi vagyonkezelő által kezelt vagyon részére történő LEI kód kiadását.

A leírtakat támasztja alá azon körülmény is, hogy a GLEIF honlapján található LEI kereső⁴ használatával elvégzett Magyarországra és bizalmi vagyonkezelő, vagy trust kifejezésre történő szűrés eredménye, mely szerint a Kérelmezőn túl más LEI kód kiadók is bocsátanak ki LEI kódot a magyarországi székhelyű trustok részére. A felvetett kérdéskörnek nem pusztán elméleti, a jövőre vonatkozó, hanem jelentős gyakorlati, a Kérelmező korábbi és a jelenlegi jogalkalmazására visszaható jelentősége is van, mivel a fentiekkel ellentétes tartalmú jogértelmezés szerzett jogot sértene a már LEI kóddal rendelkező kezelt vagyonok esetében.

Az előzőekben kifejtettek alapján ugyanakkor az MNB felhívja a Kérelmező figyelmét arra, hogy a tevékenysége során a bizalmi vagyonkezelési jogviszony sajátosságaira figyelemmel különös körültekintéssel járjon el a kezelt vagyonok és a részükre LEI kódot igénylő bizalmi vagyonkezelők közötti kapcsolat azonosítása során.

---

⁴ [LEI Search 2.0 \(gleif.org\)](https://www.gleif.org)

A fentieket összegezve megállapítható, hogy bár a jogi személy fogalmából kiinduló, Ptk-n alapuló jogértelmezési megközelítéssel a kezelt vagyon nem teljesíti a jogalanyisági LEI kód-kritériumot, azonban különös tekintettel az irányadó nemzetközi gyakorlatra és az azt alakító sztenderdekre, a kezelt vagyon besorolható azon entitásoknak – a jogi személyeknél tágabb – körébe, amelyek számára a LEI kód kiadása biztosított.

Mindezekre tekintettel az MNB álláspontja szerint elfogadható a Kérelmezőnek azon – a piaci gyakorlaton alapuló – eljárása, melynek keretében a bizalmi vagyonkezelő által kezelt vagyon részére is biztosítja a LEI kódot.

Budapest, 2022. november 23.